

Katechézy pre každého

MILAN NEVEĐAL

Milan Neved'al

**Katechézy
pre každého**

Jazyková korektúra: Peter Gažo

Obálka: Monika Zbínová

ISBN 978-80-570-1607-6

OBSAH

KATECHÉZY PRE KAŽDÉHO	5
BOH.....	6
JEŽIŠ	13
DUCH SVĚTÝ	22
SV. PÍSMO	26
CIRKEV	32
SVIATOSTI.....	36
LITURGIA	50
MODLITBA	54
DESATORO	60

KATECHÉZY PRE KAŽDÉHO

Cieľom tejto publikácie je jednoducho, stručne a výstižne predstaviť základné témy z **Katechizmu Katolíckej cirkvi** doplnené vedomosťami z **Youcat – Katechizmu Katolíckej cirkvi pre mladých**.

Obsah katechéz pozostáva z deviatich kapitol. Prvé tri sa týkajú Najsvätejšej Trojice – **Boh, Ježiš a Duch Svätý**. Nasledujú informácie o **Svätom písme** a **Cirkvi**. Ďalšia kapitola sa venuje siedmim **sviatostiam** – krst, eucharistia, birmovanie, sviatosť zmierenia, sviatosť pomazania nemocných, sviatosť kňazstva a sviatosť manželstva. Výklad pokračuje témami **Liturgia** a **Modlitba** a posledná kapitola rozoberá **Desatoro**.

Ako už naznačuje samotný názov, ide o materiál určený pre:

- Každého hľadajúceho, ktorý chce spoznať náuku Katolíckej cirkvi.
- Každého človeka pripravujúceho sa na prijatie sviatostí.
- Každého vyučujúceho - ako doplňujúci materiál.
- Každého čitateľa, ktorý si chce rozšíriť svoj duchovný obzor.
- Spoločenstvá, ktoré sa venujú katechéze a pastorácii.
- Akéhokoľvek človeka, ktorému sa dostane táto brožúrka do rúk.

BOH

V rámci **Najsvätejšej Trojice** logicky začíname prvou božskou osobou. Je ňou BOH. Boh, po ktorom človek svojím srdcom túži, hľadá ho svojou vierou a snaží sa ho spoznávať cez svet a ľudí. V tejto kapitole si predstavíme aj to, kým Boh je a položíme ďalšie otázky, ktoré sa ho nejakým spôsobom týkajú.

Túžba a hľadanie Boha

Túžba po Bohu a jeho hľadanie sú prirodzené veci, ktoré mali ľudia v sebe odjakživa. Prejavovali sa aj cez množstvo náboženstiev a kultov, ktoré sa snažia dať odpovede na základné otázky o zmysle života: Kto som, odkiaľ pochádzam a kam smerujem. Dá sa povedať, že každé náboženstvo obsahuje istú časť pravdy, ktorá nachádza svoju plnosť v katolíckej teológii.

- ❖ Vždy, keď hovoríme o Bohu, musíme si uvedomiť, že to, čo nás vedie k nemu, je naša **túžba**, ktorá *je vpísaná do srdca človeka, lebo človek je stvorený Bohom a pre Boha; Boh neprestáva priťahovať človeka k sebe a jedine v Bohu nájde človek pravdu a šťastie, ktoré hľadá.*
- ❖ Samozrejme, aj v minulosti ľudia nejakým spôsobom **hľadali Boha** a toto hľadanie prejavovali svojím *náboženským správaním sa prostredníctvom modlitby, obety, kultov, meditácií a iných výrazových foriem, na*

*základe ktorých môžeme človeka nazvať **náboženskou bytosťou**.*

- ❖ Samotný pojem **náboženstvo** je priamo odvodený od slova Boh. Znamená to, že keď hovoríme o náboženstve, tak tým pádom, priamo alebo nepriamo, hovoríme aj o Bohu.

Poznanie Boha

Poznanie neviditeľného Boha je založené na poznaní viditeľných stvorených vecí, čo znamená, že Boha poznávame prostredníctvom *stvorenia, ktoré tvoria **materiálny svet a ľudská osoba***.

▪ **Svet**

Boha vo svete poznávame na základe jeho vzniku, poriadku a krásy. Boh je zároveň začiatkom a cieľom celého vesmíru.

▪ **Človek**

- *Je otvorený voči pravde a kráse, má zmysel pre dobro a svojou slobodou a svedomím sa pýta na existenciu Boha. Zároveň má **nesmrteľnú dušu**, ktorá nemôže mať iný ako božský pôvod.*

- Na základe týchto skutočností môžeme povedať, že Boha poznávame **zo stvorených vecí prirodzeným svetlom ľudského rozumu.**
- Samozrejme, *naše poznanie je obmedzené, keďže Boh presahuje každé stvorenie a ľudské slová nemôžu vystihnúť tajomstvo Boha.*
- Okrem prirodzeného poznania prostredníctvom ľudského rozumu je tu ešte ďalší *prostriedok poznania Boha - **Božie zjavenie**, kde sa Boh zo svojho slobodného rozhodnutia zjavuje a dáva poznať človeku cez Ježiša Krista a Ducha Svätého.*

Viera ako odpoveď človeka Bohu

Prirodzenou a spontánnou *odpoveďou človeka na Božie pozvanie je viera*. Človek si skrze vieru vytvára s Bohom **osobný vzťah** a vyjadruje ňou **slobodný súhlas s Božími pravdami**¹.

Táto viera je vyjadrená nasledovnými **znakmi**, ktoré ju charakterizujú:

- *Viera je dokonalý Boží dar, ktorý dostaneme, keď oň prosíme.*

¹ Porov. KKC 27-28, 31-33, 36, 40, 42, 50, 142, 150

- *Viera v Ježiša je nadprirodzená sila, ktorú potrebujeme, aby sme dosiahli spásu.*
- *Viera si vyžaduje slobodnú vôľu a rozum človeka, ktoré odpovedajú na Božie pozvanie.*
- *Viera je absolútna istota, pretože má základ v Ježišovi Kristovi.*
- *Viera je nedokonalá, kým v nej nepôsobí láska.*
- *Viera rastie, ak počúvame Božie slovo a modlíme sa k Bohu.*
- *Viera je pre nás už teraz predzvest'ou nebeskej radosti².*

Charakteristiky Boha

Ak by sme chceli charakterizovať Boha, tak vieme, že z pohľadu človeka ho jednoducho vzhľadom na jeho veľkosť, ktorú spoznáваме zo stvorených vecí, nemôžeme našim rozumom pochopiť. Boh sa nám však dal poznať a preto sa, z náboženského hľadiska, snažíme nájsť veci, ktoré ho nejakým spôsobom charakterizujú. Tu sú niektoré z nich:

² Porov. YOUCAT po slovensky. *Katechizmus Katolíckej cirkvi pre mladých*. Bratislava: Karmelitánske nakladateľstvo, 2011, s. 25

➤ **Boh je len jeden**

*Kresťanská viera vyznáva, že je iba jeden Boh a to svojou prirodzenosťou, svojou podstatou a svojím bytím. Je to zároveň prvá zo šiestich hlavných právd našej katolíckej viery, podľa ktorej sa kresťanstvo radí medzi tzv. *monoteistické náboženstvá*, ktoré vyznávajú jedného Boha.*

➤ **Boh zjavuje svoje meno**

Izraelskému ľudu sa Boh zjavil, keď mu dal spoznať svoje meno. Menom sa totiž vyslovujú podstata, totožnosť osoby a zmysel jej života. Boh má meno a nie je to teda anonymná sila, ale Boh, ktorý je osobný. Prezradiť svoje meno znamená dať sa spoznať iným.

➤ **Boh je Pravda**

Je zaujímavé, že charakteristiky Boha neoznačujeme prídavným, ale podstatným menom, čo znamená, že Boh tieto vlastnosti zosobňuje. To znamená, že o Bohu nehovoríme, že je napr. pravdivý, ale že je *Pravda samotná*, preto sa vo svojich slovách nemôže mýliť, pričom sa s dôverou môžeme spoľahnúť na ich pravdivosť a vernosť. Boh je zároveň aj **múdrosť**, ktorá riadi celý svet.

➤ **Boh je Láska**

Svätý Ján však ide ešte ďalej, keď hovorí, že Boh je Láska, pričom týmto pojmom je vyjadrené samotné Božie bytie. Zároveň je potrebné dodať, že táto charakteristika viedla Boha k stvoreniu

sveta a ľudí. Tých naďalej usmerňuje a vedie ku konečnému cieľu, ktorým je on sám.

Otázky týkajúce sa Boha

Keďže Boh je večný a nekonečný, tak aj otázok, ktoré sa ho týkajú, je nespočetné množstvo. Vybral som aspoň niektoré aj s krátkymi odpoveďami, aby sme mali lepší prehľad o tom, kým naozaj Boh je:

Je Boh muž alebo žena?

Boh prekračuje ľudské rozlišovanie pohlaví. On nie je ani mužom, ani ženou. Presahuje teda ľudské chápanie otcovstva a materstva.

Čo znamená pojem Trojica?

Trojica je jedna. My kresťania nevyznávame troch bohov, ale jedného Boha v troch Osobách.

Je stvorený svet dielom náhody?

Nie. Veríme, že Boh stvoril svet podľa svojej múdrosti a zo slobodnej vôle, pričom chce dať stvoreniam účasť na svojom bytí, múdrosti a добрote. Boh je však nekonečne väčší ako všetky jeho diela. Ale pretože je Stvoriteľom a prvou príčinou všetkého, čo jestvuje, je zároveň prítomný vo svojich stvoreniach, ktoré udržuje, dáva im konať a vedie ich k cieľu.

Ako Boh uskutočňuje svoj plán?

Stvorenie má vlastnú dokonalosť, ale z rúk Stvoriteľa nevyšlo všetko úplne dokončené. Opatrenia, ktorými Boh vedie svoje